

Aan: Voorzitter en leden van de Commissie OCW

Sint Eustatius, 21 april 2021.

Uw procedurevergadering van 15 april jl. kent morgen - donderdag 22 april 2021 - een voortzetting. Het is met het oog op die vergadering (i.c. agendapunt 68) dat ik hierbij u een update van de stand van zaken geef.

Met betrekking tot het CXC-georiënteerd onderwijs op Sint Eustatius is in de achter ons liggende periode al het een en ander gecommuniceerd. De meest recente ontwikkeling is de officiële publicatie van het [Besluit Saba Comprehensive School en Gwendoline van Puttenschool BES](#). Graag wijs ik u hierop.

In artikel 20 van dit Besluit wordt ter zake van CSEC gesteld dat deelcertificaten en diploma's ter beschikking worden gesteld aan leerlingen die aan de gestelde eisen hebben voldaan. Artikel 24 definieert vervolgens wie er een zgn. schooldiploma zal ontvangen ¹.

Tot zover is het redelijk duidelijk. Dan is er de Nota van Toelichting (die wel te vinden is in bovengenoemd Staatsblad, maar niet in de geconsolideerde versie op [wetten.nl](#)). Onder het kopje "Schooldiploma en doorstroommogelijkheden" van deze nota staan diverse gevallen uitgewerkt. In het kader van voorliggend schrijven - gericht op doorstroming naar (Engelstalige) HBO-opleidingen in Europees Nederland - pik ik hier er een paar uit.

In de volgende gevallen reikt de school een schooldiploma uit aan de leerling die het CSEC certificaat met minimaal vijf vakken heeft afgerond met de «grades» I, II, III en het examen voor het verdiepende vak Nederlands, conform de ministeriële regeling bij dit besluit, heeft behaald met minimaal een cijfer 6,0.

Met dit schooldiploma kan de leerling worden toegelaten tot het hoger beroepsonderwijs, dus tot vervolgonderwijs waar een havo-diploma of een vergelijkbaar diploma voor vereist is.

In het voorgaande is aangegeven dat voor het verdiepende vak Nederlands minimaal een 6,0 moet worden behaald. De 6,0 wil zeggen dat de leerling daadwerkelijk een zes of hoger moet hebben gehaald. Een 5,9 kan niet worden afgerond tot een zes.

De leerling die het examen voor het verdiepende vak Nederlands niet heeft afgelegd of een score lager dan een 6,0 heeft gehaald voor dit vak ontvangt geen schooldiploma en heeft daarmee geen toelatingsrecht. Deze leerling kan op grond van het behaalde CXC-diploma

¹ De Regeling aanwijzing diploma's BES en de Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs zullen worden aangepast. Artikel 24 legt daarvoor de basis.

nog steeds instromen in het vervolgonderwijs op Bonaire of in Europees Nederland, omdat het CXC diploma het vereist werk- en denkniveau aangeeft. Het is dan in beginsel aan de ontvangende instelling om te oordelen of het diploma of certificaat gelijkwaardig is aan de toelatingseisen die daarvoor in Europees Nederland gelden.

Onder het kopje "Consultatie" ², "Doorstromen naar een Engelstalige vervolgopleiding" staat vervolgens:

Een partij vraagt zich af of de eis van het verdiepend Nederlands ook geldt voor de leerling die doorstroomt naar een Engelstalige vervolgopleiding in Europees Nederland. Het schooldiploma geeft een toelatingsrecht tot bepaalde onderwijssoorten en -niveaus in Europees Nederland, bijvoorbeeld een toelatingsrecht tot een mbo-4 opleiding of tot een hbo opleiding. In geval van toelatingsrecht is de school verplicht de leerling toe te laten.

Dit betreft een algemeen toelatingsrecht waarbij niet gedifferentieerd wordt tussen Nederlandstalige en anderstalige vervolgopleidingen. Wil de leerling aanspraak kunnen maken op toelatingsrecht, dan geldt dus inderdaad de eis dat het verdiepende vak Nederlands, ook als de vervolgopleiding in een andere taal dan het Nederlands wordt aangeboden. Dit laat onverlet dat een school op Bonaire of in Europees Nederland ook leerlingen kan toelaten die niet aan deze eis voldoen.

De timing van de publicatie is natuurlijk ongelukkig. Dit alles had jaren eerder moeten worden gepubliceerd. Waarom? Op dit moment (april 2021) zijn leerlingen bezig met de voorbereiding op hun eindexamen en inmiddels zijn inschrijvingsprocessen gaande (ik weet van deze processen bij enkele HBO-instellingen in Europees Nederland maar ik heb geen alles overziend beeld). Met dit schrijven - ook aan hen gericht - hoop ik te bewerkstelligen dat deze processen een slinger in de goede richting krijgen. Maar de communicatie hierover met deze instellingen had natuurlijk vormgegeven moeten worden door het ministerie van OCW. Dit ministerie laat ondanks al mijn geschrijf helemaal niets van zich horen. Het laatst van hen ontvangen signaal betreft de brief van 5 januari 2021, die ik op 8 januari 2021 reeds van een reactie heb voorzien.

Met name het punt dat de cyclus der dingen bij CXC niet in fase is met een soortgelijke cyclus bij het ministerie van OCW en dat daardoor deze aansluitingsproblematiek een *structureel* karakter kent en helemaal niets te maken heeft met - bijvoorbeeld - de COVID19-pandemie zie ik vooralsnog helemaal niet geadresseerd.

Noot: Als gevolg van de pandemie is het tijdschema vorig jaar en dit jaar wel aangepast en zijn examens verschoven in de tijd.

² In mijn vorige brief (van 13 april 2021) noemde ik al dat ik er niet van ben overtuigd dat alle inconsistentie en onvolkomenheden nu zijn verholpen (refererend aan "Consultatie" van de Nota van Toelichting). Hier ben ik nog mee bezig.

In dit kader heb ik een vraag gesteld aan de CXC-organisatie waarop (heden, 21 april 2021) de volgende reactie is ontvangen:

Due to the impact of the COVID-19 pandemic on the region, the May-June examinations are now beginning in June. As a result, results will be issued to the Ministries of Education during the last week of September and online to candidates shortly thereafter.

For university/college applications, it is possible to make an Early Results Release request. This allows results to be sent quickly to universities/colleges, within a few days after the release of the official examination results to the Ministries of Education at the end of September. Further details on this process will be posted on our website and social media pages once examinations have started.

Het ligt natuurlijk veel meer in de rede dat het ministerie van OCW tijdig met dit soort berichtgeving komt dan dat ik - een bij het onderwijs betrokken inwoner van Sint Eustatius - zelf op zoek moet naar oplossingen.

Ik mag hopen op een verbeterde communicatie tussen het ministerie van OCW, de betrokken onderwijsinstellingen aan zowel uw als mijn zijde van de Atlantische Oceaan en de leerlingen die zich graag manifesteren als aanstaande studenten in Europees Nederland. Tot op heden zie ik slechts een zich ongenaakbaar voelende ivoren toren op ca. zeventuizend kilometer afstand.

Het is natuurlijk maar een klein aantal studenten waarover het gaat maar - en dat lijkt wel eens uit het oog te worden verloren - het gaat hier wél om een deel van Nederland; Caribisch Nederland om precies te zijn. En dat is natuurlijk niet alleen een zaak van de Commissie Koninkrijksrelaties, ook het domein van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap moet zich realiseren dat hier mensen wonen.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Bellevue Road 4, Upper Round Hill,
Sint Eustatius, Caribisch Nederland.

Cc: *Voorzitter en leden van de Commissie KR
Nationale Ombudsman
Inschrijfbureaus bij enkele HBO-instellingen in Europees Nederland*